

İstanbul, Türkiye Başsavcılığı mı? MEHMET GÜN

08.09.2026 - 08:00
YAYINLANMA

07.09.2026 - 15:48
GÜNCELLEME

Aziz İhsan Aktaş davası, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, örgütlü suç olduğunu değerlendirdiği soruşturmalarda, olağan yetki sahasının dışına genişleyerek, kendiliğinden Türkiye Başsavcılığı" gibi yetki" kazandığını ve görev yaptığını bütün çıplaklığıyla gösterdi. Bu davada olduğu gibi, örgütlü suçlar soruşturulurken, İstanbulun yetki sahası' dışındaki illerde işlenen suçlar da aynı dosyanın içine alınıyor; aramalar, gözaltılar, tutuklama talepleri İstanbul'dan yürütülüyor'

Coğrafi Referanslar

Aziz İhsan Aktaş davasında "örgüt suçu" nitelemesiyle rüşvet, ihaleye fesat karıştırma ve görevi kötüye kullanma gibi farklı yerlerde işlendiği ileri sürülen onlarca suçun "örgüt" şemsiyesi altında tek dosyada toplanmakla birlikte yargılamayı yapan mahkeme, örgüt olmadığına karar verdi. Fakat İstanbul'dan yaklaşık bin kilometre uzaktaki Seyhan' Belediyesine ilişkin suçlama da dahil bütün suçların içine toplandığı' torba dava, olağan yetkili Adana mahkemesinde değil İstanbul'da' görüldü, ayrı yerlerde suç işleyen ayrı sanıklar birlikte yargılandı ve .haklarında hüküm kuruldu

Ceza Muhakemesi Kanununun (CMK) temel ilkesine göre, bir suçun' soruşturma ve kovuşturmasında yetki, suçun işlendiği yer mahkemesine ve cumhuriyet savcılığına aittir. Ancak örgüt suçlarında dikkatle kullanılması gereken bir istisna var. Sistemimizde savcılık "örgüt var" dediği takdirde, kendisinin yetki sahasını Türkiye Başsavcılığı imiş gibi

genişleten güçlü bir sonuç doğuyor. Fakat bununla da kalmıyor, savcılığın yetki alanı genişlediği gibi savcının görev yaptığı yerdeki -örneğin İstanbul- mahkemelerin yetki alanı da genişlemiş oluyor. Yani savcılığın hukuki nitelendirmesiyle yalnız kendi yetkisi değil, mahkemenin yetkisi de .fiilen genişliyor

Mahkeme yıllar sonra “örgüt yokmuş” dediğinde iş işten geçiyor. İnsanlar örgütlü suç şüphesiyle bulundukları yerde gözaltına alınıp İstanbula getirilerek tutuklanmış, başka şehirlerde görülmesi gereken’ davalar İstanbul.da görülmüş oluyor’

Soruşturma aşamasında tutuklama ve adli kontrol tedbirlerine karar veren sulh ceza hâkimleri de iddianamenin iadesi kurumu da bu soruna çare değil. Zira ağır iş yükü altında kısa sürede karar vermesi gereken hâkimlerin yüzlerce klasörlük, çok sanıklı dosyalarda gerçekten örgüt bulunup bulunmadığını, soruşturma sırasında veya iddianamenin kabulü aşamasında ve sınırlı süre içinde sağlıklı biçimde çözmesini beklemek gerçekçi değil.

Üstelik savcılığın hatalı değerlendirmesiyle ortaya çıkan sorun istinafta veya Yargıtayda fark edilirse daha da vahim hale gelir. Örgüt’ varsayımıyla adeta bir torba dava içine doldurulan, çok sayıda farklı sanığa ve farklı suçlara ilişkin dosyaların ayrılması, gerçek yetkili mahkemelere gönderilmesi ve süreçlerin yeniden başlaması gerekebilir. Farklı adliyelerde, zaman içinde yeni tayin olunan başka hâkimlerin bakması gereken davalar kesin bir sonuca vardırıncaya kadar yıllar geçer. İnsanlar yıpranır, özgürlükler gereksiz yere kısıtlanır. Yargının zaten kıt olan insan kaynağı israf edilmiş olur. Hatta işlenen suçların zamanaşımı dolabilir. Masum insanlar yetkisiz mahkemelerde haksız gömleğin ilk düğmesini“ yere tutuklu kalmış olabilir. Yaygın tabiriyle yanlış iliklemek”, geleceğimizi çok daha ciddi şekilde etkileyecek ağır .siyasi sonuçları çoktan ortaya çıkarmış olabilir

Yükleniyor...

Ceza yargılama sistemini, kaynakları etkin ve verimli şekilde kullanacak, sistemsel hataları en aza indirecek, soruşturma ve yargılama yöntemine ilişkin usul konularında hata yapılmasını önleyecek, ortaya çıkan hataları en erken aşamada etkili biçimde düzeltecek, hak ve özgürlükleri koruyarak geliştirecek şekilde reforma tâbî tutmak zorunluluğu ortadadır. Hâkim ve savcılarının yetkilerini daha da genişleterek reform yapılmaz. Tersine örgüt iddiası gibi ciddi, başka savcılıkların yetki alanına taşan soruşturmalara, savcının tek başına yaptığı nitelendirmeye değil, soruşturmanın başında bağımsız, kıdemli ve gerçekten etkili bir mahkemenin kararı ile başlanması veya denetimine tâbî tutulması gerekir.

Adalet inancı, en başta soruşturmayı yürüten savcının ve yargılama yaparak suçlama hakkında karar veren hâkimin yetkisinin meşruluğuna duyulan inançla başlar. Savcı “örgüt var” dediği için Türkiye Başsavcısı”“ gibi olamamalı, böyle bir yetki kullanmasının meşru olup olmadığına, .uzman, tecrübeli ve yetkin bir mahkeme karar vermelidir